

Повернуто проведення документальних планових перевірок платників податків з окремих сфер діяльності; відновлено перебіг строків, визначених податковим та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на податкові органи, що були зупинені у зв'язку із введенням воєнного стану. Податкові новації як рекомендації ЄС продовжуються. Вкрай важливою, вважаємо, залишається підтримка державою малого бізнесу: перевантаження податкової служби; перевага податкових консультацій бізнесу замість перевірок; лібералізація ринкового нагляду (вдосконалення критеріїв ризику для призначення перевірок); прозорість і спрощення процедур припинення (закриття) підприємництва; інші регуляторні спрощення.

Інформаційні джерела

1. Грановська І.В. Сучасний стан розвитку оподаткування малого бізнесу в Україні. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. Вип. 3(120). С. 114-121. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/87/82>

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 року № 2120-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>

3. Державний бюджет України 2022 року: виконання в умовах повномасштабної війни. НІСД. 2023. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/derzhavnyy-byudzhety-ukrayiny-2022-roku-vykonannya-v-umovakh>

4. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану : Закон України від 30.06.2023 року № 3219-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3219-20#Text>

УДК 004:657-057.1

Н.І. Рижикова, д-р екон. наук, проф. (ДБТУ, Харків)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПОДАТКОВИХ ПРОЦЕСІВ: ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ

В умовах сучасної глобалізації та стрімких змін у світовій економіці євроінтеграція стала важливою частиною розвитку багатьох країн. Для України, яка прагне розвитку підприємництва, перехід до міжнародних норм потребує перетворення різних секторів, включаючи податкову систему.

Цифровізація податкових процесів є вирішальним кроком у розвитку сучасного бізнесу. В умовах цифрової економіки, що швидко змінюється, використання цифрових технологій стає необхідністю для оптимізації податкових процедур, поліпшення якості економіки та зниження витрат з адміністрування податків. Цифровізація податкових процесів стала одним із головних напрямів розвитку сучасних податкових систем.

Цифровізація податкових процесів – це перетворення традиційних методів обліку податків та економіки на сучасний цифровий формат. Це неминучий крок у розвитку бізнесу, що дозволяє підвищити ефективність та надійність податкових процедур.

Основні принципи цифровізації податкової сфери – це автоматизація, електронізація та використання цифрових платформ. Автоматизація дозволяє контролювати рутинні операції, підвищувати точність та прискорювати процес обробки податкової інформації. Цифрові платформи забезпечують зв'язок із податковими службами та спрощують обмін інформацією [1].

Цифровізація податкових процесів включає використання різних аналітичних інструментів, які дозволяють організувати податковий контроль для виявлення підозрілих операцій і фінансових махінацій. Ці аналітичні інструменти можуть обробляти великі обсяги даних та проводити детальний аналіз фінансових операцій та економіки. Вони можуть автоматично виявляти невідповідності та аномалії у звітах та угодах, які можуть свідчити про можливі податкові правопорушення. Завдяки таким інструментам податкові органи можуть оперативно реагувати на підозрілі ситуації та ефективніше боротися з махінаціями.

Однією з основних проблем традиційних податкових процесів є недостатня прозорість та доступність інформації для податкових органів та підприємств. Часто паперова документація та розрізнені електронні дані роблять процес обміну інформацією неефективним.

Цифровізація податкових процесів вирішує цю проблему, надаючи можливість передачі та зберігання інформації в електронному форматі. Це призводить до підвищення прозорості та доступності даних для всіх сторін – податкових органів, підприємств та громадськості. Простіший доступ до інформації також допомагає підприємцям дотримуватись податкових правил та враховувати помилки [2].

Онлайн-платформи пропонують платникам податків зручний та ефективний спосіб подання податкових декларацій та взаємодії з податковими органами.

Штучний інтелект можна використовувати для автоматизації складних податкових розрахунків, підвищення точності та виявлення потенційного ухилення від сплати податків. Алгоритми штучного інтелекту можуть аналізувати великі обсяги даних та виявляти закономірності чи аномалії, допомагаючи податковим органам забезпечити справедливу та точну оцінку податків.

Технології блокчейна відкривають можливості для підвищення прозорості, безпеки та відстеження транзакцій, пов'язаних із податками. Використовуючи блокчейн, податкові органи можуть створювати незмінні та захищені від несанкціонованого доступу записи, спрощуючи процеси аудиту та знижуючи ризики шахрайства чи маніпуляцій.

Однак цифровізація податкових процесів спричиняє ризик кіберзагроз та необхідність захисту конфіденційних персональних даних. Оскільки податкова інформація стає все більш оцифрованою та зберігається в електронних форматах, вона стає вразливою для злому, витоку даних та крадіжки особистих даних. Кіберзлочинці постійно розробляють нові стратегії використання вразливостей у цифрових системах, тому податковим органам дуже важливо інвестувати у надійні заходи кібербезпеки.

Упровадження суворих заходів захисту даних, таких як шифрування, контроль доступу та регулярні перевірки безпеки, має важливе значення для зниження ризиків, пов'язаних із кіберзагрозами.

Хоча цифровізація пропонує безліч переваг, вона також може створювати бар'єри для певних верств населення – платників податків. Не кожен має доступ до надійного підключення до Інтернету або має необхідні навички цифрової грамотності для навігації по онлайн-системах оподаткування. Це може призвести до ізоляції та нерівності, оскільки ті, хто не здатний орієнтуватися в процесах цифрового оподаткування, можуть мати труднощі при виконанні своїх податкових зобов'язань.

Часто існує розрив у навичках існуючої робочої сили та знаннях, необхідних для ефективного використання цих технологій. Навчання та підвищення кваліфікації податкових фахівців для адаптації до цифрових інструментів та процесів має вирішальне значення для використання переваг цифровізації. Крім того, податковим органам необхідно інвестувати у створення потужної IT-інфраструктури та співпрацю з технологічними експертами, щоб справлятися зі складностями цифрових систем, що розвиваються [3].

Насамкінець зазначимо, що цифровізація податкових процесів приносить численні переваги, але також створює ризики та проблеми.

Кібербезпека, технології, що розвиваються, витрати на дотримання вимог і доступність – ключові галузі, на які податкові органи повинні звернути увагу при впровадженні цифрових рішень. Визнаючи та долаючи ці проблеми, податкові адміністрації зможуть повною мірою використати переваги цифровізації, забезпечуючи при цьому справедливу та ефективну податкову систему.

Отже, цифровізація податкових процесів має важливі переваги, такі як підвищення ефективності, точності та прозорості податкової системи. Однак впровадження цифрових технологій також пов'язане з ризиками, включаючи кіберзагрозу та захист даних. Для успішної реалізації цифровізації податкових процесів необхідно враховувати ці ризики та вживати відповідних заходів щодо забезпечення кібербезпеки.

Інформаційні джерела

1. Рижикова Н. І. Європейський досвід реформування податкових систем. *Вісник ХНТУСГ: Економічні науки*. 2016. Вип. 171. С. 161-169.

2. Кулинич М. Б., Матвійчук І. О., Сафарова А. Т., Герасименко Т. О. Діджиталізація обліку, аналізу та оподаткування в системі управління підприємством. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2021. № 64. С. 57–63.

3. Рижикова Н. І., Бірченко Н. О. Податкова політика України в умовах гармонізації податкового законодавства до вимог європейських стандартів. *Вісник ХНТУСГ: Економічні науки*. 2016. Вип. 177. С. 137-146.

УДК 336.64

Т.О. Ставерська, канд. екон. наук, доц. (*ДБТУ, Харків*)

І.А. Глушченко, здоб. PhD (*ДБТУ, Харків*)

ВЕКТОРИ ВПЛИВУ ФІНАНСОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА ФІНАНСОВУ АРХІТЕКТУРУ

Сьогодні глобалізація охопила усі сфери суспільних відносин. Найбільш швидко тенденції глобалізації відбиваються на фінансовому секторі. Фінансова глобалізація розглядається як вільний та ефективний рух капіталів між країнами та регіонами, функціонування глобального ринку, формування системи наднаціонального регулювання міжнародних фінансів, реалізація глобальних фінансових стратегій ТНК та транснаціональних банків [1, с. 39].